

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α΄ Λυκείου διδάσκεται τρεις (3) περιόδους την εβδομάδα. Το σύνολο των διδακτικών περιόδων για την παρούσα σχολική χρονιά ανέρχεται περίπου στις 75. Ο Προγραμματισμός του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας σχεδιάστηκε με βάση τους [Δείκτες Επιτυχίας για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου](#). Οι περίοδοι διδασκαλίας που προτείνονται είναι ενδεικτικές. Επομένως, ο/η φιλόλογος μπορεί να επανεντάξει στη διδασκαλία του/της τους Δείκτες, τους οποίους δεν έχουν κατακτήσει οι μαθητές του/της, διαφοροποιώντας τη διδασκαλία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας διδάσκεται με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής - Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Διδάσκεται στοχευμένα, είναι επικοινωνιακά πλαισιωμένο με τρόπο δημιουργικό και ελκυστικό. Σκοπός είναι η κατάκτηση των δεξιοτήτων της Κατανόησης και της Παραγωγής του Προφορικού και του Γραπτού Λόγου.

Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιούνται μαθητοκεντρικές μορφές διδασκαλίας· για παράδειγμα, η διερευνητική μορφή διδασκαλίας, κατά την οποία επιδιώκεται η ενεργοποίηση του μαθητή για κατάκτηση της γνώσης, ο διάλογος, καθώς και η δραματοποίηση. Κατά τη διδασκαλία μπορεί να επιλεγούν συνεργατικές ή ομαδοσυνεργατικές μορφές διδασκαλίας. Παρόλα αυτά, εννοείται ότι υπάρχει ευελιξία στην επιλογή ή και στον συνδυασμό μορφών διδασκαλίας που θα πρέπει να συνάδουν με τους εκάστοτε μαθησιακούς Δείκτες Επιτυχίας.

Ο ρόλος του/της φιλόλογου στο γλωσσικό μάθημα είναι πολύ σημαντικός. Καταρχήν δρα ως γλωσσικό πρότυπο. Γνωρίζει τον τρόπο με τον οποίο ο κάθε μαθητής του/της μαθαίνει (μαθησιακό προφίλ), την ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντά του/της και σχεδιάζει κατάλληλα τη διδασκαλία του/της. Παράλληλα, λειτουργεί καθοδηγητικά, συμβουλευτικά και ενισχύει τους μαθητές του/της με στόχο να ερευνούν, να δημιουργούν και να μαθαίνουν αυτόνομα.

Στην Α΄ Λυκείου η γλωσσική διδασκαλία εστιάζει στους Κειμενικούς Τύπους της Περιγραφής και Αφήγησης. Ο Κειμενικός Τύπος της Επιχειρηματολογίας θα διδαχθεί σε λιγότερη έκταση, ενώ τα κείμενα Οδηγιών (π.χ. πρόσκληση) θα ενταχθούν στη διδασκαλία σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες. Ο/Η φιλόλογος αντλεί υλικό (κείμενα, λεξιλογικές ασκήσεις που συνάδουν με τη θεματολογία κ.ά.) από τα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και από άλλες πηγές. Τα κείμενα αυτά χαρακτηρίζονται από γλωσσική ποιότητα και αρτιότητα και ανταποκρίνονται στη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα και την ηλικία των μαθητών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο/Η φιλόλογος εφαρμόζει την αρχική - διαγνωστική αξιολόγηση, έτσι ώστε να εντοπίσει τυχόν ελλείψεις, αδυναμίες των μαθητών του/της για να διαφοροποιήσει στη συνέχεια τη διδασκαλία του/της (Διαμορφωτική αξιολόγηση) και να αξιολογήσει τους/τις μαθητές/τριες του/της (Τελική Αξιολόγηση). Ο/Η διδάσκων/ουσα προσφέρει τη δυνατότητα παραγωγής προφορικών και γραπτών κειμένων που ανήκουν σε ποικίλους/α Κειμενικούς/ά Τύπους/Είδη και που απευθύνονται σε έναν πραγματικό αποδέκτη. Η τελική αξιολόγηση των μαθητών περιλαμβάνει τουλάχιστον **τέσσερα (4) γραπτά δοκίμια αξιολόγησης** ετησίως, με έμφαση στην Περιγραφή. Τα δοκίμια γραπτής αξιολόγησης έχουν δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνάδουν με τους Δείκτες Επιτυχίας. Οι μαθητές/τριες αξιολογούνται στους άξονες του περιεχομένου και της μορφής, τόσο στην κατανόηση όσο και στην παραγωγή γραπτού λόγου, με την παραγωγή γραπτής περίληψης. Οι μαθητές/τριες αξιολογούνται και με εργασίες τύπου project, διαθεματικές εργασίες κ.ά.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. [Έκφραση Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Α΄ τεύχος, αναθεωρημένη έκδοση, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016](#) =ΕΕ Α΄
2. [Έκφραση Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, Θεματικοί Κύκλοι, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016](#) =ΘΚ
3. [Γλωσσικές ασκήσεις, Γενικό Λύκειο, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016](#) =ΓΑ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ
Οι μαθητές να είναι σε θέση:		
A. Κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου		
Να ακροάζονται με τη δέουσα προσοχή και να διαβάζουν σιωπηρά ή μεγαλόφωνα, με εκφραστικότητα και ευχέρεια κείμενα (προφορικά, γραπτά, πολυμεσικά, πολυτροπικά, ασυνεχή). [Α. Ι. 2]		10΄ σε 4 περιόδους - Α΄ τετράμηνο
Να διαβάζουν, να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν συμβάσεις του γραπτού λόγου (λειτουργία σημείων στίξης: κόμμα, τελεία, θαυμαστικό, ερωτηματικό, κ.ά.) ανάλογα με το ύφος/ τον σκοπό του ομιλητή/ συγγραφέα. [Α. Ι. 2.]		10΄ σε 4 περιόδους - Α΄ τετράμηνο
Να γνωρίζουν και να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του προφορικού και γραπτού λόγου. [Α. Ι. 1.β]		1 π. ή κατανομή 20΄ σε 2 περιόδους - Α΄ τετράμηνο

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Να αντιλαμβάνονται και να αναγνωρίζουν μη γλωσσικά στοιχεία (παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία). [Α. Ι. 8.]		1 π. - Α' τετράμηνο
Να (ανά)γνωρίζουν τις μορφές, τους κώδικες και τους τρόπους προφορικής και γραπτής επικοινωνίας. [Α. Ι.1. α.]		1 π. - Α' τετράμηνο
Να κατανοούν τον προφορικό και γραπτό λόγο, τοποθετώντας τον σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνικό, πολιτισμικό). [Α. Ι.]		1 π. και 5' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Να επισημαίνουν πληροφορίες που έχουν σχέση με την ιστορικότητα του κειμένου. [Α. Ι. 5]		10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία, το οποίο έχει ιστορικό υπόβαθρο - Α' & Β' τετράμηνο
Να εντοπίζουν το κύριο νόημα/ το γενικό θέμα μέσα από εξωκειμενικά και κειμενικά στοιχεία. [Α. Ι.3.]		20' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Να εντοπίζουν/ διακρίνουν βασικές και υποστηρικτικές πληροφορίες που δηλώνονται ρητά ή υπόρρητα στο κείμενο.		1 π. και 10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Να εξάγουν συμπεράσματα για το κεντρικό νόημα, με αναφορά στον σκοπό και το ύφος του κειμένου (επίσημο- ανεπίσημο), αλλά και την οπτική γωνία του ομιλητή/ συντάκτη. [Α. Ι. 9.]		1 π. και 10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Να αξιοποιούν στρατηγικές κατανόησης για τον εντοπισμό βασικών πληροφοριών και την εξαγωγή συμπερασμάτων, σε σχέση με τον τρόπο που παρουσιάζεται το θέμα. [Α. Ι. 6.]		1 π. - Α' τετράμηνο
Να αναγνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται μια πρόταση, μία παράγραφος, ένα κείμενο μέσα από συγκεκριμένους συνδέσμους ή διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις.		1 π. - Α' τετράμηνο
Να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν το είδος του κειμένου (προφορικού/ γραπτού), στηριζόμενοι σε σταθερές δομές και συμβάσεις (μορφή, δομή, λειτουργία), κάνοντας αναφορά σε κειμενικά και εξωκειμενικά στοιχεία. [Α. Ι. 4]		1 π. και 10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Να (ανα)γνωρίζουν και να αξιολογούν τα εκφραστικά μέσα και άλλα γλωσσικά στοιχεία στην ανάδειξη της περιγραφής, της αφήγησης, της επιχειρηματολογίας(απλή αναφορά), των οδηγιών. [Α. ΙΙ. 2.]		1 π. και 10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Να αναγνωρίζουν τη δομή, τα βασικά χαρακτηριστικά, εσωτερικά και εξωτερικά, του κειμένου ανάλογα με τον κειμενικό τύπο. [Α. Ι. 4]		1 π. και 10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία – Α' & Β' τετράμηνο
Να κατανοούν τη σημασία των λέξεων μέσα από την Ετυμολογία, την Παραγωγή και τη Σύνθεση και να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο τους (σχετικό με θέματα του ενδιαφέροντός τους). [Α. Ι. 7.]		10 ' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία – Α' & Β' τετράμηνο
Να αξιολογούν το κείμενο με σαφή και καθορισμένα κριτήρια. [Α. ΙΙΙ.]		10' σε κάθε κείμενο για επεξεργασία – Α' & Β' τετράμηνο
Να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα ενός κειμένου, συνδέοντάς την με παραμέτρους του επικοινωνιακού πλαισίου (σκοπός, αποδέκτης, πηγή) και την οπτική του συγγραφέα.		
Να τοποθετούνται κριτικά σε σχέση με τα νοήματα που προβάλλονται ή υπονοούνται στο κείμενο. [Α. Ι. 10.].		10' σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία – Α' & Β' τετράμηνο
Β. Παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου		
Να παράγουν προφορικό και γραπτό λόγο, τοποθετώντας τον σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνικό και πολιτισμικό). [Β. Ι.]		10 ' σε κάθε διδακτική περίοδο – Α' & Β' τετράμηνο
Να εγγράφουν στο κατάλληλο, για την επικοινωνιακή περίσταση, κειμενικό είδος. [Β. Ι. 1]		10 ' σε κάθε διδακτική περίοδο – Α' & Β' τετράμηνο
Να αξιοποιούν στρατηγικές παραγωγής κειμένων, ανάλογα με τον σκοπό και το είδος του κειμένου.		1 π. και 10 ' για την προεργασία κάθε παραγωγής νέου κειμένου – Α' & Β' τετράμηνο
Να καθορίζουν το κατάλληλο είδος και ύφος κειμένου σύμφωνα με την επικοινωνιακή περίσταση, τον σκοπό και τον αποδέκτη και να επιλέγουν τους κατάλληλους τρόπους και μέσα πειθούς. [Β. Ι. 1] & [Β. Ι. 3]		1 π. – Α' τετράμηνο και 5' για την προεργασία κάθε παραγωγής λόγου
Να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα κειμένου με βάση το θεματικό, επικοινωνιακό και ευρύτερο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο, αιτιολογώντας επιλογές στη μορφή, τη δομή και το περιεχόμενο. [Β. ΙΙΙ]		10 ' μετά από κάθε παραγωγή λόγου – Α' & Β' τετράμηνο
Να οργανώνουν τον προφορικό και γραπτό λόγο σε επίπεδο λέξης, πρότασης, παραγράφου και κειμένου.		2 π. – Α' τετράμηνο

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Να ακολουθούν τη δομή συγκεκριμένου κειμενικού είδους και να χρησιμοποιούν τους κατάλληλους τρόπους ανάπτυξης παραγράφου, αξιοποιώντας τα εσωτερικά και εξωτερικά δομικά στοιχεία.		1 π. για τρόπους ανάπτυξης & 15' για κάθε κειμενικό είδος - Α' & Β' τετράμηνο
Να διακρίνουν σε προφορικό/γραφτό κείμενο τις βασικές πληροφορίες και να τις αποδίδουν σε σημειώσεις ή περίληψη. [Β. IV]		2 π. (με έμφαση στο Α' τετράμηνο) και 10' για κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία - Α' & Β' τετράμηνο
Γ. Μορφοσυντακτικά φαινόμενα – Γλωσσική επεξεργασία		
Να (ανα)γνωρίζουν και να αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένα μορφοσυντακτικά φαινόμενα (ρήμα, επίθετο, ουσιαστικό, αντωνυμίες, επιρρήματα, μετοχή, δευτερεύουσες προτάσεις) οικοδομούν νοήματα και διαμορφώνουν τον κάθε κειμενικό τύπο.		2 π. (επανάληψη- υπενθύμιση βασικών μορφοσυντακτικών φαινομένων) και 10' (αναγνώριση & αξιολόγηση) σε κάθε νέο κείμενο για επεξεργασία – Α' τετράμηνο
Να (ανα)γνωρίζουν τον συντακτικό ρόλο των λέξεων (υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο).		1 π. – Α' τετράμηνο
Να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τη δομή της παραγράφου και του κειμένου (θεματική πρόταση, λεπτομέρειες, κατακλείδα/ πρόλογος, κύριο θέμα, επίλογος).		2 π. – Α' τετράμηνο
		Σύνολο: 26 π.

Διευκρίνιση

Στους προαναφερθέντες Δείκτες Επιτυχίας περιλαμβάνονται και Δείκτες Επιτυχίας από τους υφιστάμενους, οι οποίοι διακρίνονται από την κωδικοποίηση που έχουν.